

POSTANOWIENIE

Dnia 2 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z odwołania Z. w Polsce Oddziału w Ł.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.
z udziałem zainteresowanych: S.P., A.R., B.R., Z.S., A.S. i M.Ś.
o podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 2 października 2019 r.,
skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 12 czerwca 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
bez obciążania skarżącego kosztami zastępstwa
procesowego organu rentowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 12 czerwca 2018 r., na skutek apelacji wniesionej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 10 maja 2017 r., którym zmieniono sześć decyzji organu rentowego z dnia 23 października 2015 r., stwierdzających, że ubezpieczeni M.Ś., B.R., A.S., A.R., Z.S. i S.P. podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu we wskazanych okresach jako zleceniobiorcy Z. w Polsce Oddziału w Ł. (dalej jako płatnik składek) oraz

ustalających miesięczną podstawę wymiaru składek na te ubezpieczenia, w ten sposób, że oddalił odwołanie płatnika składek oraz orzekł o kosztach procesu.

W motywach orzeczenia Sąd Apelacyjny przyjął, że sporne umowy cywilnoprawne, których przedmiotem było sędziowanie na wystawach psów lub sędziowanie na zawodach IPO, nie posiadają cech umowy o dzieło, lecz umowy o świadczenie usług będącej umową starannego działania, której celem jest wykonywanie określonych czynności, a nie konieczność osiągnięcia rezultatu. Świadczy o tym fakt, że strony nie umawiały się na z góry określony, konkretny rezultat, co wynika wprost z treści umów. Sąd Apelacyjny podkreślił, że dla oceny czy strony zawarły określoną w nazwie umowę, bada się nie tylko ich wolę, ale również cechy umowy. Wola stron realizuje się bowiem przede wszystkim w faktycznych elementach umowy określających treść zobowiązania. Zasada swobody umów (art. 353¹ k.c.) nie oznacza nieograniczonej dowolności w kształtowaniu stosunku prawnego. Konieczne jest bowiem dochowanie zgodności treści i celu z jego naturą, ustawą i zasadami współżycia społecznego. W sprawie nie sposób odczytywać woli stron inaczej jak świadczenie usług, a nie wykonywanie dzieła, gdyż to nie wynik, lecz określone działania były istotne dla realizacji zawartych umów. Wynika to wprost z charakteru czynności, jak i sposobu ich wykonywania przez zleceniobiorców na rzecz płatnika składek, a wypełnianie przy okazji tych czynności dokumentacji (kart oceny), miało charakter wtórny, służący wyłącznie do udokumentowania przebiegu wykonanych czynności.

W skardze kasacyjnej płatnik składek zarzucił naruszenie: art. 627 i 750 w związku z art. 734 § 1 k.c., przez błędną wykładnię i przyjęcie, że umowy zawierane przez skarżącego z sędziami na zawodach kynologicznych stanowią umowy o świadczenie usług, dla których stosuje się odpowiednio przepisy o umowie zlecenia, podczas gdy świadczenie przyjmujących zamówienie doprowadzić miało do konkretnego materialnego rezultatu w postaci wykonania opisu psów na wystawie psów rasowych oraz do powstania utworu w rozumieniu ustawy o prawie autorskim i praw pokrewnych, a ponadto istniała możliwość poddania umówionego rezultatu sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych, a więc stanowiły one umowy o dzieło.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący sformułował następujące zagadnienie prawne, „czy umowy, których przedmiotem

jest sędziowanie na zawodach kynologicznych, stanowią umowę dzieło w rozumieniu przepisu art. 627 Kodeksu cywilnego?” oraz twierdził, że skarga jest oczywiście uzasadniona ze względu na zarzuty zawarte w jej podstawach. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenia co do istoty sprawy przez oddalenie apelacji organu rentowego oraz o zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania. Wnioski o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej zostały oparte na sformułowanym w sprawie zagadnieniu prawnym (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz twierdzeniu o jakoby oczywistej zasadności skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), które się wzajemnie się wykluczają. Nie można bowiem twierdzić, iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (co ma miejsce wówczas, gdy stwierdzone naruszenia prawa są widoczne na pierwszy rzut oka, bez pogłębionej analizy prawnej) oraz że równocześnie w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, które wymaga interwencji Sądu Najwyższego przez jego wyjaśnienie, co wiąże się z dokonaniem pogłębionej interpretacji budzących wątpliwości przepisów lub problemów prawnych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX 1675171). Oznacza to, że to co może świadczyć o oczywistej od razu lub *prima facie* bez szczegółowej analizy materiału dowodowego lub dokonywania pogłębionej wykładni nie może być zatem objęte zakresem istotnego zagadnienia prawnego wymagającego wykładni podstaw kasacyjnego zaskarżenia, ponieważ potencjalnie uzasadnione twierdzenie o oczywistej zasadności skargi pozostaje w ewidentnej kolizji z występującymi w sprawie problemami prawnymi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2012 r., I UK 118/12, LEX nr 1675225). W konsekwencji nie do pogodzenia z oczywistością skargi było formułowanie w niej zagadnienia prawnego

wymagających wyjaśnienia przez Sąd Najwyższy przez dokonanie wykładni podstaw kasacyjnego zaskarżenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2011 r., II UK 24/11, LEX nr 1365662).

Powyższe oznacza, że w wnioskach o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący nie wykazał jej oczywistej zasadności, a sformułowane w niej zagadnienie prawne zostało wadliwie skonstruowane, gdyż jego celem było uzyskanie odpowiedzi w jego indywidualnej sprawie i tylko na podstawie polemiki z prawidłowym reformatoryjnym osądem Sądu drugiej instancji. Wbrew twierdzeniom skargi Sąd Najwyższy negatywnie ocenił możliwość kwalifikowania jako umowy o dzieło kontraktów cywilnoprawnych, których przedmiotem jest sprawdzanie wiedzy lub umiejętności praktycznych w formie egzaminowania. W wyroku z dnia 30 listopada 2017 r., II UK 551/16 (LEX nr 2434450), argumentował, że rezultat umowy, której przedmiotem jest weryfikacja umiejętności zdających egzaminy, w momencie jej zawarcia nie jest (i nie może być) znany. Tym samym nie jest możliwy do ustalenia (zidentyfikowania) jej rezultat. Nie można więc przyjąć, aby zamawiający wymagał od wykonawcy wytworzenia konkretnego, indywidualnie oznaczonego wytworu, który poddawałby się sprawdzianowi w aspekcie wykonania umowy zgodnie z zamówieniem. Wręcz przeciwnie, sprawdzanie umiejętności jest nastawione na wykonanie określonego zespołu czynności, w których to one zyskują na znaczeniu, a nie ich wynik, bo ten nie jest znany i nie jest zależny od kwalifikacji i wiedzy wykonawcy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2019 r., III UK 201/18, LEX nr 2644616).

W rozpoznawanej sprawie żadna ze spornych umów nie określała rezultatu rozumianego jako z góry sparametryzowanego oraz dającego się poddać sprawdzianowi na istnienie wad. Za rezultat w takim znaczeniu nie można bowiem uznać z całą pewnością samych czynności sędziowania na zawodach kynologicznych (oceny psów), tj. czynności, które charakteryzowały się wyłącznie starannością wykonania. Nie mogą być uznane za rezultat umowy również dokumenty sporządzone przez sędziów kynologicznych. Nie jest bowiem możliwe poddanie tych dokumentów testowi na wady fizyczne, ponieważ kontrola ich miarodajności musiałaby polegać w istocie na ponownym przeprowadzeniu czynności odnotowanych w tych dokumentach. Dokumenty te były więc również

jedynie efektem starannego działania ich autorów. Ponadto Sąd Najwyższy w sprawach o tym samym stanie faktycznym i prawnym odmówił przyjęcia do rozpoznania skarg kasacyjnych skarżącego postanowieniem z dnia 26 czerwca 2019 r., I UK 403/18, z dnia 27 czerwca 2019 r., I UK 293/18 oraz z dnia 11 lipca 2019 r., I UK 301/18 (dotychczas niepublikowane).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. o kosztach orzekając w zgodzie z art. 102 k.p.c.

as